

Can Mercader

Òdena

Ubicació

Comarca: Anoia
Lloc/Adreça: Camí de l'Espelt, PK 1,200
Emplaçament A la dreta del camí de Cal Mercader a Cal Grimau, enfront de Cal Creus

Coordenades:

Latitud: 41.60498
Longitud: 1.60792
UTM Est (X): 384000
UTM Nord (Y): 4606855

Classificació

Número de fitxa 08143 - 291
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Jaciment arqueològic
Estil / època: Romà
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: Camps de conreu
Protecció Inexistent
Número inventari CC.AA. 3011
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Productiu
Titularitat Privada
Titular: 08142A009000068

Fitxes associades:

[Casa pairal de can Mercader](#)

[Casa del masover de can Mercader](#)

[Llinda del paller de can Mercader](#)

[Can Mercader de Brines](#)

Autoria de la fitxa Lluís Pedraza i Jordana

Descripció

Els anys 70 del segle XX es porta a terme una excavació d'urgència en aquest jaciment ubicat en un petit turó rocós, per aprofitar un llit de roca en desnivell, damunt del qual tan sols es conservaven uns 20 cm de terra, i les feines del camp destruïen constantment les restes. Els materials en superfície eren abundants i apareixien escampats en una àrea no superior als 70 m². Es van practicar quatre cales de 2 x 2 m i quedà establerta una senzilla estratigrafia composta per una capa d'uns 20 cm de terra afectada pels treballs del camp, terra que cobria uns indicis d'hàbitat (terra atapeïda amb restes carbonoses, ceràmica, ossos d'animals i vidres) que es detectaren damunt de la part plana de la roca, identificats gràcies a les irregularitats de la mateixa que els va conservar. A la resta de la feixa, la roca estava coberta per una capa d'argila estèril. Les cales esmentades pogueren constatar les restes molt deteriorades, damunt d'una plataforma d'uns 20 m² de superfície, l'absència total d'estructures o construccions, excepte alguns fragments de tegula no identificats necessàriament com a construccions. Els materials no presentaven cap mena d'estratigrafia i les úniques restes d'hàbitat es van identificar damunt la roca, lloc adequat per a la instal·lació d'una cabanya, sense materials d'argamassa i que desapareixeria posteriorment, durant els treballs d'adequació del lloc per al conreu.

Els materials recuperats en el decurs de l'excavació tot i no mantenir una estratigrafia degut a les constants tasques de conreu portades a terme al lloc foren amplis i representatius de la cronologia del jaciment. Es recolliren abundants fragments de ceràmica, d'entre els quals cal destacar la ceràmica ibèrica, ceràmica Terra Sigil·lada Sud-gàl·lica (fragments de plat Drag. 18, de vasos Drag. 30 i 33, de copa Drag. 27, de pàtera Drag. 15/17 i algun fragment de fons amb restes de la marca de terrisser), ceràmica Terra Sigil·lada Hispànica (en decorades fragments de vas Ritt. 8, de copa Drag. 27, de pàtera Drag. 15/17, d'un vas reconstruït Drag. 44, d'una pàtera reconstruïda Drag. 36, fragments de vasos Drag. 37, vores de les formes Drag. 29 i 29/37, fragments de les formes Drag. 30 i 33, vora d'una gerreta Drag. 32; en llises (formes Drag. 27, Drag. 24/25, Drag. 8, Drag. 35 i Drag. 36. Destaquen uns fragments de fons amb marques de terrisser), ceràmica Terra Sigil·lada Africana A (fragment de la vora d'un plat Drag. 36 amb fulles de barbotina), ceràmica Terra Sigil·lada Africana B (fragments de parets de vasos decorats amb estries a rodet), ceràmica Terra Sigil·lada Africana D (pàtera Hayes 61A), ceràmica comuna (fragments de parets fines amb decoració mammelaria, vores d'àmfora Dressel 20 i Dressel 1A, perfils d'olles de vora enfora, gerres, plats, tapadores, olles de vora ametllada, pàtera de vora de secció triangular). També es recuperaren fragments de dolium, de tegula, dos fragments de llànties i un pondus. Altres materials recuperats en el decurs de l'excavació foren elements metàl·lics (peça d'una sera o pany de bronze; peça circular de bronze i dos claus de ferro, restes de plom), fragments de vidre (nansa i dos fons), també ossos de diversos animals, restes de mol·lusc i pedres de molí circular.

Les ceràmiques recuperades en el transcurs de l'excavació abracen una cronologia que va des d'època romana republicana fins el baix Imperi. El jaciment es pot classificar com un hàbitat tipus cabana o barraca, estructura d'hàbitat que no va ser possible localitzar físicament, però de la qual es van identificar empremtes negatives i retall al terreny, que permeten apuntar la existència d'un petit assentament agrícola relacionat amb la vil·la romana de l'Espelt.

Història

El jaciment va ser descobert per Joan Orpinell, veí de les Casetes d'en Mussons, que va comunicar la troballa a la Secció d'Arqueologia del Centre d'Estudis Comarcals d'Igualada (CECI). Arran d'aquesta informació, i sota la direcció de Jordi i Joan Enrich, es van practicar quatre cales de templeig de 2 m per 2

m de costat que van evidenciar la inexistència de restes d'estructures constructives però que van permetre recuperar una gran quantitat de materials arqueològics d'època romana que, segons consta en la fitxa corresponent de la Carta Arqueològica, es conserven als magatzems de l'Arxiu d'Arqueologia del Museu Comarcal de l'Anoia. El jaciment, que tenint en compte l'adscripció tipològica del material ceràmic recuperat devia tenir el moment de màxima ocupació durant l'alt imperi, s'estenia en una superfície aproximada d'uns 70 m² en una feixa adaptada aprofitant el desnivell de la roca natural; cal afegir que el 1991, en el decurs de la revisió de la Carta Arqueològica, es va constatar la progressiva degradació de tota aquesta zona, afectada directament per la remoció i esplanació de terres efectuada per mitjans mecànics. En la visita l'abril del 2012 per l'Inventari del Patrimoni es van identificar a prop de la barraca de planta quadrada uns pocs fragments informes de ceràmica comuna romana.

Bibliografia

ENRICH, Jorge; ENRICH, Juan (1979-1980): "Restos romano-imperiales en Cal Mercader (Òdena, Barcelona)", Ampurias, 41-42, Instituto de Prehistoria y Arqueología de la Diputación de Barcelona, Barcelona, p. 397-408.

JÀRREGA I DOMÍNGUEZ, Ramon (1991): "La comarca de l'Anoia a l'època tardo-romana. Un estat de la qüestió", Estrat revista d'arqueologia, prehistòria i història antiga, núm. 4. Centre d'Estudis Comarcals d'Igualada, Igualada, p. 61-82.

JÀRREGA DOMÍNGUEZ, Ramon (1992). Poblamiento y economía en la costa este de la Tarraconense en época tardorromana (siglos IV-VI), vol.II. Tesi doctoral, Universitat Autònoma de Barcelona, Bellaterra (Cerdanyola del Vallès).